

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 noiembrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul, șef-interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Cara Gheorghii xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 23.04.2014 - 22.01.2015,
2. Instanța de apel: 18.02.2015 - 29.02.2016,
31.10.2016 - 15.05.2017,
3. Instanța de recurs: 20.05.2016 - 13.09.2016
22.08.2017 - 07.11.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 22 ianuarie 2015, Cara Gheorghii a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

Acțiunea civilă înaintată de Ministerul Culturii al R.Moldova a fost respinsă.

2. De către organul de urmărire penală Cara Gheorghii a fost învinuit pentru faptul că, în perioada iulie-august 2010, activând în funcție de președinte al Cooperativei de Producție „xxxxxx” din xxxxxxxxxxx, acționând cu intenție directă și având scop de cupiditate, ilegal a însușit două falere din argint, încredințate lui în administrare, care aparțineau Muzeului Etnografic din xxxxxxxxxxx.

Conform datelor Agenției Naționale Arheologice, prețul estimativ al primei falere constituie aproximativ xxxxxxxx euro, iar prețul celei de a doua falere (care este deteriorată parțial), este estimat la aproximativ xxxxxxx euro.

Astfel, Muzeului Etnografic din xxxxxxxx i-a fost cauzată o daună în proporții deosebit de mari, în valoare totală de xxxxxxx euro, care la momentul comiterii infracțiunii imputate, conform cursului oficial al BNM, constituia xxxxxxx lei.

3. Împotriva sentinței au declarat apel:

- procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat conform învinuirii înaintate la 10 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, cu admiterea acțiunii civile înaintată de partea

vătămată și încasarea în beneficiul acesteia a prejudiciului cauzat prin infracțiune, invocând că, prin probele administrate, și anume declarațiile martorilor S.Dimova, P.Popova, I.Maslincov, N.Glavcev, Z.Iazadji, L.Maslincova, se demonstrează faptul că Gh.Cara, folosindu-se de funcția pe care o deținea, a profitat de a administra aceste bunuri și ilegal, în momentul în care bunurile s-au aflat în deținerea lui legitimă, a însușit falerele;

- versiunea inculpatului, precum că falerele care i-au fost date de casierul S.Dimova au fost transmise răposatului I.Maslincov, pentru ca acesta să soluționeze chestiunea privind păstrarea și securitatea lor, urmează a fi apreciată critic, deoarece vine în contradicție cu declarațiile martorilor P.Popova, I.Maslincov, N.Glavcev, Z.Iazanji și L.Maslincova, care au confirmat faptul că aceste bunuri nu s-au aflat niciodată la răposatul I.Maslincov și acesta nu a dispus în nici un fel păstrarea sau documentarea lor;
- versiunea inculpatului, precum că nu știa despre valoarea istorică și pecuniară a acestor falere și le-a văzut doar în ziua în care le-a transmis răposatului în biroul său de serviciu, vine în contradicție cu însăși declarațiile sale, prin care confirmă că a decis transmiterea falerelor pentru păstrare răposatului pentru a asigura paza și integritatea lor;

- reprezentantul părții vătămate, Agenția Națională Arheologică, în numele Ministerului Culturii, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea civilă, cu dispunerea încasării în beneficiul părții vătămate a prejudiciului cauzat prin infracțiune, conform Actului de expertiză nr.29/01-09 din 14.11.2014, prezentat în prima instanță, invocând că, martorii Z.Iazadji, S.Dimova și N.Glavcev, au relatat că inculpatul, în calitate de președinte al CP „Tvardița”, a primit de la S.Dimova cele două falere, fiind înștiințat că sunt din Muzeul Tvardița, pe care directorul muzeului Z.Iazadji a venit să le revindică, dar Gh.Cara i-a refuzat în predare, deoarece în Muzeu nu sunt condiții de păstrare, și le va păstra la Cooperativă, fără a menționa că le-a predat Băncii Sociale;
- declarațiile acestor martori au fost ulterior confirmate prin declarațiile lui Gh.Cara;
- instanța nu a luat în considerație declarațiile martorului N.Glavcev, care a comunicat că falerele inițial se păstrau în safeu, ulterior au fost schimbate într-o tumbă din aceeași încăpere, de unde rezultă că instanța de judecată a constatat greșit că falerele s-ar fi păstrat în perioada 1992 - 2011 într-o tumbă. Cele două falere sunt piese de patrimoniu unical al R.Moldova, confirmat prin monografia arheologului V.Belecki și actul de expertiză nr.29/01-09 din 14.11.2014, prin urmare, în cauză există suficiente probe ce demonstrează autenticitatea celor două falere care i-au fost predate inculpatului și faptul neincluzerii lor în bilanțul contabil sau în listele de inventariere, reprezintă o neglijență din partea reprezentanților Cooperativei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 29 februarie 2016, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a constatat că, argumentul apelanților potrivit căruia inculpatul Gh.Cara, conform situației de serviciu era persoana responsabilă care urma să asigure buna păstrare, securitatea, integritatea și punerea la evidență a falerelor conform normelor prevăzute, sau să le predea conform competenței organelor abilitate, nu este temei just pentru tragerea acestuia la răspundere pentru însușirea bunurilor, nerespectarea regulilor de păstrare și punere la evidență a bunurilor de conducătorul întreprinderii, or, aceasta reprezintă o răspundere separată, și în cauza dată nu a fost înaintată o asemenea învinuire.

Din aceleași motive au fost respinse și argumentele din apelul declarat de Agenția Națională Arheologică, precum că neinclusiunea falerelor în bilanțul contabil sau în listele de inventariere, reprezintă o neglijență din partea reprezentanților Cooperativei, deoarece aceasta nu reprezintă în speță obiectul infracțiunii imputate inculpatului, care este acuzat în comiterea însușirii, dar nu în comiterea unei neglijențe în serviciu.

Privind obiectul infracțiunii, instanța de apel a menționat că Agenția Națională Arheologică a înaintat acțiunea civilă, solicitând încasarea prejudiciului material în sumă totală de xxxx euro. În confirmarea valorii arheologice, istorice au fost prezentate fragmente din monografii și foto-imagini. În susținerea acțiunii civile a fost prezentat Actul de expertiză din 14.11.2014 întocmit de comisia sub egida Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Ministerul Culturii (membrii comisiei fiind savanții Agenției Naționale Arheologice), prin care valoarea totală a pieselor (două falere) a fost estimată în sumă de xxxxxxxx euro, pe când acuzarea de stat a înaintat învinuirea inculpatului Gh.Cara privind însușirea bunurilor în valoare totală de xxxxxxxx euro.

La fel, instanța de apel a conchis că nici un martor nu a declarat, iar organul de urmărire penală nu a administrat alte probe, care să fi indicat asupra faptului că familia inculpatului ar fi avut careva intenții de a comercializa falerele pe piața neagră, inclusiv prin plasarea anunțurilor pe internet. Nu au fost administrate probe privind dobândirea în această perioadă de către inculpat a unor bunuri din sursele bănești dobândite ilicit.

Din considerentele menționate, au fost respinse, ca neîntemeiate, argumentele apelurilor procurorului, precum că vinovăția inculpatului este probată prin declarațiile martorilor și înscrisurile administrate pe cauză, or, aceste probe au fost examinate și apreciate de prima instanță în mod corespunzător.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, pe motiv că instanța de apel nu s-a expus asupra unor probe administrate suplimentar de către procuror în cadrul ședinței instanței de apel - actul nr.1 de primire a obiectului la păstrare din 03.07.1992, în original, întocmit între P.Calincov și Z.Iazadji, actul din 03.07.1992 de transmitere a falerelor spre păstrare în casieria colhozului, și alte documente privind descrierea falerelor sustrate; - instanța de apel incorect a concluzionat că acuzarea nu a demonstrat calitatea inculpatului de administrator, ca subiect al infracțiunii, de rând ce din datele din dosarul penal, atât muzeul din Tvardița, cât și Casa de Cultură erau la balanța Cooperativei de producție Tvardița, iar din declarațiile lui Gh.Cara rezultă că, înainte de fi transmise falerele lui I.Maslincov, dânsul a verificat dacă acestea erau la evidență/balanță în contabilitatea Cooperativei Tvardița, dar nu a verificat dacă Casa de cultură și muzeul se aflau la balanța cooperativei, astfel consideră că anume inculpatul Gh.Cara, conform situației de serviciu, era persoana responsabilă care urma să asigure buna păstrare, securitatea, integritatea și punerea la evidență a falerelor conform normelor prevăzute, sau să le predea conform competenței organelor abilitate, dar să nu le treacă în folosul său și să dispună de ele ca de bunuri personale sau să le transmită altei persoane fără acte confirmative; - în ce privește declarațiile lui Z.Iazadji depuse în cadrul primei instanțe și care au fost date citirii la demersul procurorului în temeiul art.371 Cod de procedură penală, instanța de apel nu

le-a dat o apreciere în cumul cu alte probe existente pe cauză, ceea ce echivalează cu neexpunerea asupra acestei probe, lipsind totodată temeuri de a respinge declarațiile martorilor S.Dimova și Z.Iazadji;

- reprezentantul A.Sarivan, în numele părții vătămate Ministerul Culturii care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, pe motiv că instanța nu a luat în considerație declarațiile martorului N.Glavcev, care a specificat că falerele se păstrau inițial în safeu, iar când în safeu nu era loc, falerele se păstrau într-o tumbă din aceeași încăpere; - neîntemeiate sunt argumentele instanței de apel, precum că prima instanță nu a încălcat prevederile art.16 alin.(3) Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție din 13 septembrie 2016, recursurile ordinare declarate au fost admise, casată decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției adoptate instanța de recurs a menționat că, instanța de apel contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală, deși a cercetat probele administrate de către partea acuzării, însă nu a argumentat admiterea ori respingerea acestor probe, prin prisma exigențelor art.101 alin.(1), (4) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs a menționat că este incorectă constatarea instanței de apel, precum că acuzarea nu a combătut argumentul inculpatului, prin care afirmă că a transmis cele două falere la păstrare fostului administrator al filialei BC „Banca Socială” din or.Tvardița, or, aceste declarații vin în contradicție cu declarațiile martorilor P.Popova, I.Maslincov, N.Glavcev, Z.Iazadji și L.Maslincova, care au confirmat faptul că aceste bunuri nu s-au aflat niciodată la răposatul I.Maslincov și acesta nu a dispus în nici un fel păstrarea sau documentarea lor, însă instanța de apel nu le-a dat o careva apreciere, fără a le analiza în cumul cu alte probe administrate pe dosar.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 15 mai 2017, au fost respinse apelurile declarate de procuror și partea vătămată Ministerul Culturii, ca nefondate.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, audiind din nou reprezentantul părții vătămate Ministerul Culturii, A.Sarivan, martorii N.Glavcev, S.Dimova, V.Pașa, V.Bubulici, inculpatul Gh.Cara, cât și verificând probele administrate în prima instanță, inclusiv și declarațiile martorilor Gh.Dimov, P.Daracci, I.Maslincov, P.Popova, L.Maslincova, Z.Iazadji și probele scrise, a conchis că soluția pronunțată de prima instanță este una corectă și argumentată, deoarece probele administrate la dosar nu demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal.

În susținerea acestei concluzii, instanța de apel a relevat că inculpatul se învinuiește pentru însușirea bunurilor încredințate lui în administrate, pe când la acel moment Gh.Cara gestiona și avea obligația de a gestiona doar bunurile din evidența contabilă a întreprinderii CP „Tvardița”, și nu orice alte bunuri, iar actul de primire-predare din 03.07.1992, reflectă faptul că, falerele au fost predate în casieria colhozului pentru păstrare lui N.Glavcev, în perioada activității directorului P.Parlicov, de unde reiese că lipsesc probe că falerele ar fi fost luate în evidența contabilă a întreprinderii gestionate de Gh.Cara, unde urmau a fi reflectate în evidența contabilă la un cont extrabalanțier. Mai

mult, această circumstanță atestă că cele două falere erau păstrate cu anii de către N.Glavcev în casieria CP „Tvardița”, fără ca acest fapt să aibă vre-o reflectare în evidența contabilă a acestei întreprinderi. Ulterior, în anul 2009, ex-casierul N.Glavcev a transmis casieria către noul casier S.Dimova, uitând să predea aceste falere.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, nu există probe care ar confirma că Gh.Cara ar fi cunoscut despre existența actului de primire-predare din 03.07.1992, despre existența acestor falere atât inculpatul, ca președinte al CP „Tvardița”, cât și casierul S.Dimova, au cunoscut doar în anul 2010, după ce N.Glavcev și Z.Iazadji au solicitat predarea lor și, la caz, nu există vre-un act care ar confirma faptul aflării falerelor în administrarea lui Gh.Cara, de rând ce acestea nu se aflau la evidența contabilă a cooperativei, și neinclusiunea falerelor în lista de inventariere a bunurilor CP „Tvardița” nu poate fi imputată lui Gh.Cara.

La fel, instanța de apel a respins argumentele aduse de procuror, că vinovăția inculpatului se confirmă integral prin declarațiile martorilor Gh.Dimov, P.Daracci, N.Glavcev, S.Dimova, P.Popova, I.Maslincov, V.Pașa, V.Bubulici, I.Tentiuc, Z.Iazadji, precum și prin actele cauzei - procesul-verbal din 18.10.2013 de examinare a actului de primire-predare din 03.07.1992, potrivit căruia comisia în componența P.Daracci, Z.Iazadji și D.Petrov au predat două falere casierului colhozului N.Glavcev, procesul-verbal din 29.01.2014 de examinare a procesului-verbal nr.1 din 04.01.2008, prin care Gh.Cara a fost ales președinte al CP „Tvardița”, deoarece acești martori, în ședința de judecată au declarat că, la 03.07.1992, la indicația fostului președinte al colhozului „Tvardița”, P.Parlicov, în legătură cu faptul că Muzeul s.Tvardița nu era asigurat cu pază, comisia în componența lui M.Daracci, D.Petrov și Z.Iazadji, în baza unui act de primire-predare, a transmis două falere pentru păstrare în casieria Cooperativei, casierului N.Glavcev, care în legătură cu vârsta de pensionare, în anul 2009, a transmis casieria nou-numitului casier S.Dimova, însă falerele nu figurau în lista bunurilor transmise, și nici nu au fost transmise noului casier. În vara anului 2010 Z.Iazadji și N.Glavcev au venit în casieria cooperativei și au solicitat de la S.Dimova predarea falerelor, însă aceasta a refuzat transmiterea lor, fără indicația președintelui Cooperativei, Gh.Cara, situație ce a fost adusă acestuia la cunoștință, care din motiv că falerele nu se aflau la balanța cooperativei le-a transmis șefului Filialei „Tvardița” BC „Banca Socială”, I.Maslincov pentru păstrate, în lipsa unor acte de predare-primire, din considerentul că în contabilitatea CP „Tvardița” lipseau documente privind evidența acestor falere.

Respectiv, instanța de apel a conchis că, declarațiile martorilor I.Maslincov, L.Maslincova, A.Popov, care în prima instanță au declarat că răposatul I.Maslincov nu a adus și nu a păstrat acasă și nici la serviciu falerele, nu vor fi apreciate și luate în considerație, deoarece apelanții nu au solicitat audierea acestora.

Totodată, instanța de apel a indicat că răspunsul scris de SA „Banca Socială”, precum că falerele nu au fost depistate la inventariere și nu s-a perfectat păstrarea lor la această bancă, nu este în stare să combată și să excludă versiunea inculpatului, privind transmiterea falerelor la păstrare lui I.Maslincov.

Respinsă a fost și afirmația acuzării că inculpatul a însușit ilegal falerele cu valoare istorică, prin ce a cauzat daune în proporții deosebit de mari, pe când nu a adus nici o

probă ce ar atesta faptul posesiei falerelor de către inculpat sau alte persoane în perioada de după pretinsul moment al însușirii.

Instanța a concluzionat că nu-și găsesc confirmare nici argumentele apelanților, precum că inculpatul a transformat falerele în bunuri ale sale, trecându-le efectiv în stăpânirea sa, creând posibilități de a se comporta ca față de un bun propriu, de a efectua acte de dispoziție cu privire la aceste bunuri, deoarece desi partea acuzării acceptă că inculpatul a transmis falerele lui I.Maslinocv, dar în actul de învinuire și rechizitoriu nu reflectată fapta delapidării prin înstrăinare nejustificată a bunului, ci doar însușirea acestui bun.

Cu referire la valoarea bunurilor însușite, instanța de apel, la fel a reținut că acestea au fost evaluate după dispariția lor, în baza imaginilor foto și lucrărilor științifice în care au fost cercetate falerele, iar pe parcursul urmăririi penale acestea au fost evaluate diferit, prin urmare nici evaluarea de Agenția Națională Arheologică din 2012, nici cea a Muzeului National de Istorie a Moldovei din 2014, nu au stabilit valoarea bunurilor pretinse a fi delapidate de către Gh.Cara. Mai mult că actul de expertiză din 14.11.2014, întocmit de comisia din cadrul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, nu poate fi considerat un raport de expertiză, fiindcă experții nu au fost avertizați de răspundere penală conform art.312 Cod penal.

La fel, instanța de apel a respins argumentul acuzării că vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile martorului Z.Iazadji, deoarece ultimul nu a putut fi audiat în instanța de apel, fiind decedat, astfel, fiind lipsită de posibilitatea de a înlătura contradicțiile apărute în declarațiile date de acest martor în prima instanță.

8. Împotriva hotărârilor judecătorești menționate a declarat recurs ordinar procurorul D.Calendar care, invocând temeiul de drept prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului invocat în apel că, probele acuzării prezentate și examinate în cadrul cercetării judecătorești sunt suficiente pentru a demonstra vinovăția inculpatului;

- instanța de apel unilateral și subiectiv a dat apreciere declarațiilor martorilor S.Dimova, N.Glavcev, Z.Iazadji, V.Pașa, V.Tentiuc, V.Bubulici, cât și probelor scrise ca documente ridicate din muzeul Tvardița, primăria Tvardița, Academia de Științe a Moldovei, Agenția Națională Arheologică, din care rezultă că falerele în cauză au existat, că acestea sunt obiecte arheologice cu o vechime de peste xxxxx de ani, cu o valoare istorică-culturală importantă pentru R.Moldova, care au fost transmise spre păstrare de către S.Dimova lui Gh.Cara;

- nu s-a expus instanța nici asupra argumentului invocat de procuror în apel, precum că declarațiile martorului S.Dimova, P.Popova, I.Maslincov, N.Glavcev, Z.Iazadji și L.Maslincova demonstrează cu certitudine că Gh.Cara, folosindu-se de funcția pe care o deținea, a profitat de atribuția de a administra aceste bunuri și ilegal, în momentul în care bunurile s-au aflat în detenția lui legitimă, a însușit falerele care i-au fost încredințate și transmise de casiera S.Dimova, transformându-le într-un bun al său, trecându-le efectiv în stăpânirea sa și creând posibilități de a se comporta ca față de bun propriu, de a efectua acte de dispoziție cu privire la acestea;

- instanța nu a reținut că versiunea inculpatului, precum că dânsul a transmis lui I.Maslincov falerele care i-au fost date de casierita S.Dimova, pentru ca acesta să soluționeze chestiunea privind păstrarea și securitatea lor, vin în contradicție cu declarațiile martorilor P.Popova, I.Maslinicov, N.Glavcev, Z.Iazadji și L.Maslinicova, care au confirmat că aceste falere nu s-au aflat niciodată la I.Maslincov și acesta nu a dispus nici un fel păstrarea sau documentarea lor;

- versiunea inculpatului, precum că nu știa despre valoarea istorică și pecuniară a acestor falere și le-a văzut doar în ziua în care le-a transmis lui I.Maslincov în biroul său de serviciu, vin în contradicție cu însăși declarațiile lui în care a făcut referire la faptul că a decis transmiterea lor pentru păstrare lui I.Maslincov pentru a asigura paza și integritatea lor;

- incorectă este constatarea instanței de apel că la acel moment inculpatul gestiona doar bunurile din evidența contabilă a întreprinderii CP „Tvardița” și nu oricare alte bunuri, deoarece Gh.Cara, în virtutea funcției deținute la acel moment, era persoana responsabilă care urma să asigure buna păstrare, securitatea, integritatea și punerea la evidență a falerelor conform normelor prevăzute, sau să le predea conform competenței;

- instanța de apel nu a dat apreciere faptului că atât Muzeul Tvardița, cât și Casa de Cultură erau la balanța Cooperativei de producție „Tvardița”, de unde reiese că inculpatul este subiect al infracțiunii incriminate, deoarece S.Dimova anume inculpatului i-a transmis bunurile, dat fiind că dânsul era persoana care, conform situației de serviciu, era responsabilă să aibă grijă de buna păstrare, securitate, integritate și punere la evidență a falerelor conform normelor prevăzute, sau să le predea conform competenței organelor abilitate, dar nu să le treacă în folosul său și să dispună de ele ca bunuri personale sau să le transmită altei persoane fără acte normative;

- instanța de apel deși a descris în decizie declarațiile martorului S.Dimova, însă nu le-a dat o careva apreciere în cumul cu alte probe.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia avocatului A.Sicinski în numele inculpatului Gh.Cara expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de procuror urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și trebuie în mod obligatoriu să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

La chestiuni de fapt se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate

de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate.

Colegiul conchide că în cauza dată instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Astfel, în apelul declarat de procuror se invocă motivele privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate prin faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, probele prezentate în sprijinul învinuirii au fost eronat apreciate, în rezultatul cărui fapt inculpatul Gh.Cara incorect a fost achitat de sub învinuirea înaintată, pe când din materialele administrate rezultă că acesta a comis fapta imputată.

Instanța de recurs consideră că în prezenta cauză evident se constată aceste erori de drept invocate de recurent, și în argumentarea poziției sale Colegiul va purcede la verificarea deciziei în cumul cu sentința adoptată pe caz.

Potrivit apelului declarat, unul din argumentele invocate de partea acuzării este neaprecierea justă a probelor administrate pe caz de către instanța de fond.

Referitor la decizia recurată, Colegiul constată că instanța de apel a audiat din nou reprezentantul părții vătămate, A.Sarivan, martorii N.Glavcev, S.Dimova, V.Pașa, V.Bubulici, precum a supus aprecierii și declarațiile date în prima instanță de către martorii Gh.Dimov, P.Daracci, Z.Iazadji, I.Maslincov, L.Maslincova, S.Popovici, redând în decizia adoptată conținutul acestora, precum descriind și probele materiale ale cauzei.

Prin urmare, instanța de apel a reținut selectiv doar unele probe fără a examina și aprecia în ansamblu toate probele cauzei penale, la care a făcut referire partea acuzării, și, în așa mod, a tras concluzia pripită că fapta de care a fost pus sub învinuire inculpatul nu a fost săvârșită de el.

În acest context, Colegiul, reținând prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia, care poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată, iar toate probele în ansamblul, sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Raportând prevederile legale menționate la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, expusă în decizia adoptată de aceasta, Colegiul evidențiază că instanța a lăsat fără apreciere anume declarațiile martorilor: - A.Sarivan, care a declarat că „...îi este cunoscut din spusele lui S.Dimova că falerele au fost predate lui Gh.Cara și că ulterior sesizării cu privire la dispariția falerelor, Agenția Națională de Arheologie a încercat să cerceteze cazul, dar inculpatul nu a răspuns la telefon...”; - N.Glavcev, care a relatat că „...la momentul demisiei sale falerele se păstrau în casa întreprinderii, iar când s-a adresat către S.Dimova pentru a transmite aceste falere muzeului S.Tvardița, și anume directorului Z.Iazadji, aceasta le-a comunicat că nu le va transmite fără permisiunea președintelui Cooperativei, Gh.Cara...”; - S.Dimova, care a explicat că „...la întrebarea ridicată de N.Glavcev s-a adresat la Gh.Cara, care i-a lămurit că trebuie să stabilească la balanța cui se află aceste falere și în cazul dat dânsa a lăsat falerele la Gh.Cara...”; - Z.Iazadji, care a lămurit că „... personal a discutat cu Gh.Cara despre falere, iar ultimul l-a convins că acestea sunt în siguranță...”.

Instanța de apel a lăsat fără apreciere și declarațiile însăși ale inculpatului Gh.Cara, care a confirmat că „...la solicitarea sa i-au fost prezentate două obiecte din metal, de culoare sură, învelite în ziar, pe care din cauza că cooperativa avea datorii le-a predat spre păstrare la I.Maslincov la bancă, fără a întocmi careva act de primire-predare, din motiv că contabilă i-a comunicat că aceste falere nu se aflau la balanța Cooperativei... falerele vizual nu prezentau importanță și la prezentarea lor S.Dimova a explicat că fostul casier și directorul muzeului au solicitat falerele din casa întreprinderii pentru a fi duse la muzeu...”. Deci, reieșind din declarațiile acestuia, rezultă că falerele au fost transmise în administrarea lui de către casierita S.Dimova, astfel dânsul era responsabil de păstrarea acestora, cunoscând totodată că fostul casier N.Glavcev și directorul muzeului au solicitat falerele pentru a fi duse la muzeu.

De asemenea, instanța de apel nu a dat apreciere nici faptului că declarațiile inculpatului, prin care afirmă că ar fi transmis la păstrare falerele fostului administrator al filialei bancare BC „Banca Socială” din or.Tvardița, vin în contradicție cu declarațiile martorilor P.Popova, I.Maslincov, N.Glavcev, Z.Iazadji și L.Maslincova, care au relatat că aceste bunuri nu s-au aflat niciodată la I.Maslincov și acesta nu a dispus în nici un fel păstrarea sau documentarea lor, precum și informația eliberată de BC „Banca Socială” SA la 09.09.2012 și 20.09.2013, prin care se comunică că în urma preluării valorilor materiale de la directorul băncii I.Maslincov, careva valori istorice la păstrare în filiala băncii nu se aflau, precum și careva pachete de preț la tezaurul filialei Tvardița a BC „Banca Socială ” SA sau acte de confirmare a predării-primirii la păstrare a pachetelor de preț, nu au fost.

Reieșind din circumstanțele stabilite, Colegiul penal atestă că, potrivit art.93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la

identificarea faptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, iar declarațiile părții vătămate și a martorilor, dobândite în mod legal, au aceeași valoare probantă ca și a inculpatului.

Astfel, Colegiul remarcă că instanța de apel, deși a redat în hotărâre declarațiile inculpatului, reprezentantului părții vătămate, a martorilor și actele cauzei, însă acestea au fost analizate și apreciate selectiv, fapt ce contravine prevederilor art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ca apoi să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe în parte, expunând temeiul respectiv în decizia sa.

Concluzionând cele expuse mai sus, Colegiul penal constată că argumentele procurorului invocate în recurs referitor la faptul că instanțele de fond nu au dat o apreciere obiectivă probelor administrate pe caz, și-a găsit confirmare, instanța de apel a dat probelor o apreciere unilaterală și pripit a ajuns la concluzia că inculpatul Gh.Cara nu a comis fapta imputată. După cum s-a remarcat mai sus, prevederile art.414 Cod de procedură penală obligă instanța de apel să verifice starea de fapt și de drept, să cerceteze, să aprecieze ori să dea o altă apreciere a probelor, deci să continue judecarea pricinii, inclusiv a fondului cauzei. Prin nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor apelului se consideră că nu s-a realizat o activitate de judecată.

Totodată, rejudecând cauza, instanța de apel a omis prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală și nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs.

Colegiul penal precizează că, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Astfel, Colegiul penal consideră că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a făcut o analiză corespunzătoare asupra cumulului probelor prezentate de părți, fără a elucida faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

Prin urmare, nerespectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală se consideră eroare de drept comisă de instanța de apel și, în conformitate cu prevederile art.427 alin.(1) pct.6), o atare eroare este temei de casare a hotărârii instanței de apel.

Conform prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudicarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudicare în alt complet de judecători, întrucât erorile invocate supra nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

La rejudicarea cauzei instanța de apel urmează să se pronunțe argumentat și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror și partea vătămată în apel, concomitent și asupra celor invocate în recurs în limita competenței, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, cu argumentarea

admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 - 418 Cod de procedură penală.

Luând în considerație că în Curtea de Apel Cahul nu poate fi format un complet nou de judecată pentru rejudecarea cauzei, se dispune strămutarea judecării cauzei în ordine de apel la Curtea de Apel Comrat.

10. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul, șef-interimar al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 15 mai 2017, în cauza penală în privința lui Cara Gheorghii, și dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Comrat.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia pronunțată integral la 05 decembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun